

Návrh rozpočtu mesta Spišská Nová Ves na rok 2009 - komentár

V zmysle zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení predkladáme návrh na rozpočet mesta Spišská Nová Ves na roky 2009 až 2011. Rok 2009 je tretím rokom, kedy je povinnosť zostaviť viacročný rozpočet ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky mesta, pričom rozpočet na roky 2010 a 2011 nie je záväzný, ale zároveň rok 2009 je prvým rokom zostavenia rozpočtu aj podľa programov.

Rok 2009 je rokom kedy začína platiť nová mena € a táto skutočnosť spolu s programovým rozpočtovaním bude klásť zvýšené nároky na manažment, poslancov aj občanov mesta pri prechode na novú menu.

Podľa uvedeného zákona rozpočet mesta je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta v príslušnom rozpočtovom roku, ktorý je zhodný s kalendárnym rokom. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám na území mesta, ako aj obyvateľom žijúcim na tomto území, vyplývajúce pre ne zo všeobecne záväzných predpisov a zo všeobecne záväzných nariadení mesta, ako aj z uzatvorených zmluvných vzťahov. Rozpočet mesta obsahuje aj finančné vzťahy k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám mesta.

Návrh rozpočtu na rok 2009 v príjmovej oblasti nadväzuje na skutočné výsledky roku 2007 a rozpočet roku 2008.

Ministerstvo financií SR zverejnilo na svojej internetovej stránke v materiáli „Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2009 až 2011“ očakávaný výnos daňových príjmov určený pre samosprávu z pohľadu celorepublikového. MF SR doposiaľ ale nezverejnilo ním predpokladaný výnos pre každú obec a mesto, takže tento príjem bude v priebehu roka upravovaný.

Podľa rozpočtových pravidiel sa rozpočet vnútorne člení na:

- bežné príjmy a bežné výdavky,
- kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- finančné operácie.

Za bežné príjmy sa považujú tieto položky:

- podiely na dani z príjmov v správe štátu,
- miestne dane podľa zákona o miestnych daniach,
- nedaňové príjmy z vlastníctva majetku,
- výnosy z finančných prostriedkov mesta,
- dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy,
- ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu na bežné výdavky,
- prostriedky z EÚ poskytnuté na konkrétny účel,
- iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Z bežných výdavkov sa uhrádzajú tieto výdavky:

- výdavky na výkon samosprávnych pôsobností mesta,
- výdavky na činnosť rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom,
- výdavky spojené so správou a údržbou majetku mesta,
- výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy,
- úroky z prijatých úverov.

Bežný rozpočet sme povinný zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový.

Za kapitálové príjmy sa považujú príjmy z predaja kapitálových aktív, z predaja pozemkov, z dotácií a transferov na kapitálové výdavky.

Za kapitálové výdavky sa považujú výdavky na obstaranie kapitálových aktív, ktorými sú pozemky, budovy, stroje, zariadenia, dopravné prostriedky, prípravná a projektová dokumentácia, realizácia stavieb, rekonštrukcie a modernizácie a pod.

Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový; môže sa zostaviť aj ako schodkový, ak tento schodok možno vykryť zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, prebytkom bežného rozpočtu, alebo návratnými zdrojmi financovania.

Za finančné operácie, ktoré sú rozpočtované vo finančnom rozpočte sa považujú prevody z mimorozpočtových fondov a realizácia návratných zdrojov financovania a ich splácanie. Ak je bežný a kapitálový rozpočet prebytkový, možno ho použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

Z celkových príjmov sa definuje kategória vlastných príjmov, o použití ktorých rozhoduje mesto a dajú sa definovať ako celkové príjmy mínus príjmy z dotácií a transferov, či už účelovo určených alebo na prenesené kompetencie, mínus príjmy z Európskej únie a ďalšie dotácie určené v zákone o štátnom rozpočte.

Vývoj rozpočtu podľa vnútorného členenia je v nasledujúcich tabuľkách je uvedený v tis Sk aj v €:

Rekapitulácia vnútorného členenia za roky 2005 až 2009 v tis. Sk:

Vnútorné členenie rozpočtov	Skutočnosť 2005	Skutočnosť 2006	Skutočnosť 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009
Bežné príjmy	540 384	581 223	632 186	730 079	708 601
Kapitálové príjmy	11 998	30 544	32 288	86 247	103 201
Príjmy finančných operácií	3 359	100 311	31 822	46 154	35 278
PRÍJMY SPOLU	555 741	712 078	696 296	862 480	847 080
	Skutočnosť 2005	Skutočnosť 2006	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009
Bežné výdavky	454 467	511 484	543 597	631 386	650 166
Kapitálové výdavky	57 050	135 726	121 673	222 606	190 399
Výdavky finančných operácií	8 625	32 934	14 439	8 488	6 515
VÝDAVKY SPOLU	520 142	680 144	679 709	862 480	847 080
Prebytok hospodárenia	35 599	31 934	16 587	0	0
Prebytok (+) alebo schodok (-) jednotlivých rozpočtov					
Bežný rozpočet	85 917	69 739	88 589	98 693	58 435
Kapitálový rozpočet	-45 052	-105 182	-89 385	-136 359	-87 198
Finančné operácie	-5 266	67 377	17 383	37 666	28 763
Výsledok hospodárenia	35 599	31 934	16 587	0	0

Rekapitulácia vnútorného členenia za roky 2005 až 2009 v €:

Vnútorné členenie rozpočtov	Skutočnosť 2005	Skutočnosť 2006	Skutočnosť 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009
Bežné príjmy	17 937 463	19 293 069	20 984 731	24 234 183	23 521 244
Kapitálové príjmy	398 261	1 013 875	1 071 765	2 862 876	3 425 646
Príjmy finančných operácií	111 498	3 329 715	1 056 297	1 532 032	1 171 015
PRÍJMY SPOLU	18 447 222	23 636 659	23 112 793	28 629 091	28 117 905
	Skutočnosť 2005	Skutočnosť 2006	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009
Bežné výdavky	15 085 541	16 978 158	18 044 115	20 958 176	21 581 557
Kapitálové výdavky	1 893 713	4 505 278	4 038 804	7 389 166	6 320 089
Výdavky finančných operácií	286 298	1 093 209	479 287	281 750	216 258
VÝDAVKY SPOLU	17 265 551	22 576 645	22 562 205	28 629 091	28 117 905
Prebytok hospodárenia	1 181 670	1 060 015	550 588	0	0
Prebytok (+) alebo schodok (-) jednotlivých rozpočtov					
Bežný rozpočet	2 851 922	2 314 911	2 940 616	3 276 007	1 939 687
Kapitálový rozpočet	-1 495 452	-3 491 403	-2 967 038	-4 526 290	-2 894 443
Finančné operácie	-174 799	2 236 507	577 010	1 250 282	954 757
Výsledok hospodárenia	1 181 670	1 060 015	550 588	0	0

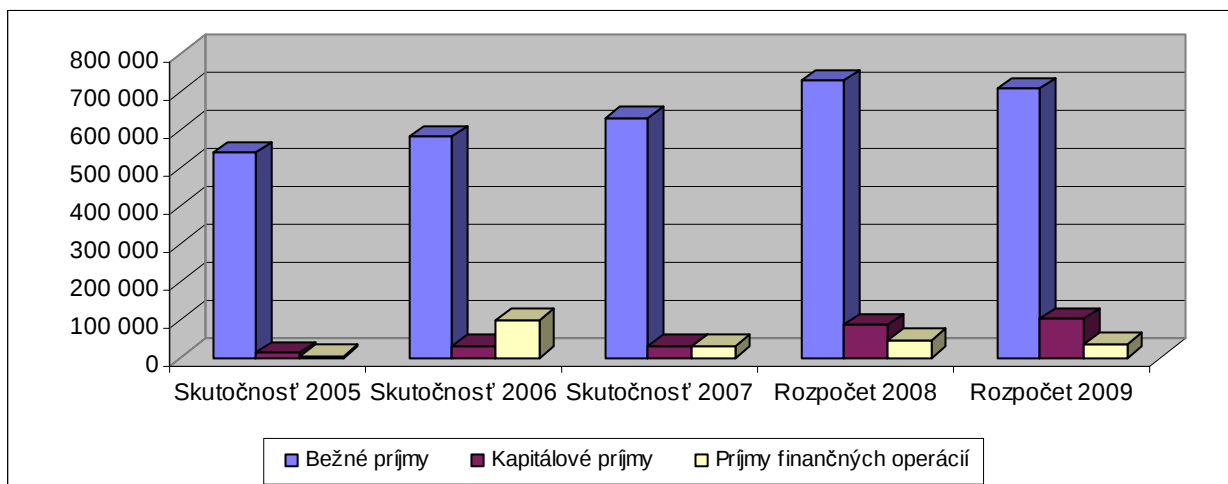
PRÍJMY

Štruktúra príjmovej časti rozpočtu vychádza z vnútorného členenia rozpočtu a rešpektuje príjmové položky vzostupne podľa položiek rozpočtovej klasifikácie. Celkový rozpočet príjmov je oproti upravenému rozpočtu roku 2008 nižší o 15,4 mil. Sk a oproti rozpočtu bez úprav je vyšší o 72 mil. Sk.

Pre rok 2009 rozpočtujeme príjmy v celkovej sume **847 080 tis. Sk (28 117 905 €)**, z toho:

- bežné príjmy 708 601 tis. Sk (23 521 244 €)
- kapitálové príjmy 103 201 tis. Sk (3 425 646 €)
- príjmy z finančných operácií 35 278 tis. Sk (1 171 015 €)

V nasledujúcom grafe je vývoj príjmov podľa vnútorného členenia rozpočtu za roky 2005 až 2009:

Vývoj podľa jednotlivých skupín príjmov v porovnaní s minulými rokmi je v tabuľkovej časti vyjadrený medziročným indexom, z ktorého vyplýva, že nárast vlastných príjmov mesta je 6 %, čo vo finančnom vyjadrení je 28 mil. Sk. Významný nárast je z tzv. podielovej dane, z dane z nehnuteľností a predaja majetku. Nižší príjem je len z prenájmu lesných pozemkov a porastov.

Transfery a dotácie na bežné výdavky medziročne nerastú. Táto skupina bude upravená v priebehu roka 2009, kedy budú zverejnené sumy a pravidlá poskytovania transferov zo ŠR. Príjmy RO sú bez dotácií a darov a budú v priebehu roka upravované.

Vlastné príjmy v sume 536 870 tis. Sk (17 820 819 €) tvoria tieto príjmy:

Daň z príjmov poskytnutá územnej samospráve

Zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov č. 238/2004 Z. z. určuje, že obciam a mestám plynú do ich rozpočtov 70,3 % z výnosu dane z príjmov fyzických osôb s výnimkou dane z príjmov, ktorá sa vyberá zrážkou. Tento výnos rozdeľuje a poukazuje daňový úrad podľa kritérií, ktoré určuje nariadenie vlády o rozdeľovaní výnosu tejto dane.

Pre rozdelenie výnosu dane z príjmov ostávajú v platnosti štyri kritéria aj pre rok 2009.

1. kritérium – 23 % podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka, z toho 57 % sa prepočítava koeficientom nadmorskej výšky stredu obce.

2. kritérium – 32 % podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientom v závislosti od zaradenie obce do veľkostnej kategórie (pre mesto je to koeficient 0,94).

3. kritérium – 40 % podľa počtu žiakov (detí)

- základných umeleckých škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientmi podľa tohto nariadenia,
- vo veku do 15 rokov v cirkevných ZUŠ a súkromných ZUŠ a takých školských zariadeniach na území obce prepočítaného koeficientmi podľa tohto nariadenia.

4. kritérium – 5 % podľa počtu obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek šesťdesiatdva rokov k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka, s trvalým pobytom.

Podiel na výnose dane z príjmov predstavuje 60 % vlastných príjmov rozpočtu mesta.

Dane z majetku a domáce dane

Príjem tejto skupiny tvorí príjem dane z nehnuteľností a ostatných miestnych daní, ktorý vymedzuje zákon o miestnych daniach. Rozpočtovaný príjem v sume 38 260 tis. Sk vyjadruje zmenu sadzieb, ktoré boli navrhnuté v nariadení. Ide o zvýšenie sadzieb do 5 % oproti roku 2008.

V nasledujúcej tabuľke je vývoj predpisu dane z nehnuteľnosti bez sankčného úroku:

	Fyzické osoby				Právnické osoby			
	Poč. stav k 1. 1.	Ročný predpis	Ročná úhrada	Nedoplatok k 31. 12.	Poč. stav k 1. 1.	Ročný predpis	Ročná úhrada	Nedoplatok k 31.12.
2004	1 215	7 618	7 659	1 174	15 258	15 128	15 418	14 968
2005	1 174	10 111	9 526	1 759	14 968	11 612	16 546	10 034
2006	1 759	10 748	10 947	1 560	10 034	19 733	19 382	10 385
2007	1 560	10 401	11 047	914	10 385	18 918	19 140	10 163
2008	914	13 540			10 163	25 452		

Domáce dane

Skupinu príjmov domáce dane tvoria miestne dane a poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. V skupine domácich dani je aj zákonný poplatok za uloženie odpadu na skládke, ktorý nie je v režime miestnych dani. Plateľom tohto poplatku sú pôvodcovia odpadu. Podľa VZN o miestnych daniach mesto vyberá tieto miestne dane:

Názov dane alebo poplatku	Predpis 2006	Predpis 2007	Predpis 2008
Daň za psa	956	1 070	1 172
Daň za predajné automaty	72	81	23
Daň za ubytovanie	369	415	332
Daň za užívanie verejného priestranstva	6 097	6 188	4 450
Poplatok za komunálne odpady	22 577	22 780	23 393

Miestne dane sú rozpočtované približne na úrovni roku 2008. Podľa navrhovaného nariadenia o poplatku za komunálne odpady sadzby sa zvyšujú do 5%. Zásady poskytovania úľav sa nemenia. Najvyšší príjem v skupine predstavuje poplatok za komunálne odpady v sume 23 400 tis. Sk, ktorý spolu s príjmom z dane za uloženie komunálneho odpadu v sume 7 000 tis. Sk je zdrojom pre financovanie výdavkov spojených so zberom a likvidáciou komunálneho odpadu v meste. Je to jediný poplatok, ktorý je mesto povinné vyberať.

Druhým najvyšším príjmom v tejto skupine je príjem z dane za užívanie verejného priestranstva v sume 4 640 tis. Sk, ktorý vecne možno rozčleniť takto:

- záber priestranstva počas Spišských a Vianočných trhov 3 840 tis. Sk
- záber priestranstva na trhoviskách 350 tis. Sk
- záber priestranstva za reklamné zariadenia 150 tis. Sk
- záber priestranstva na ostatných plochách 300 tis. Sk

Miestne dane tvoria 14 % z vlastných príjmov rozpočtu mesta.

Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy sú rozpočtované v sume 90 295 tis. Sk a sú rozpísané podľa jednotlivých príjmových položiek rozpočtovej klasifikácie. Sú početne rozsiahle a príjmy sú nižšie oproti upravenému rozpočtu o 33 mil. Sk, čo ovplyvnil nižší príjem z prenájmu lesných pozemkov a porastov a z prenájmu tepelného hospodárstva.

Príjem z odvodov zo zisku je príjem z obchodných spoločností, v ktorých má mesto účasť. Podľa rozhodnutí valných zhromaždení o rozdelení zisku v týchto spoločnostiach bude príjem v tejto položke upresnený. V rozpočte je predbežne navrhnutý príjem 2 000 tis. Sk.

Príjem z prenajatých pozemkov je odrazom príjmu z platných nájomných zmlúv, ktoré má mesto uzatvorené. Osobitne významným príjmom je príjem za prenájom lesných pozemkov a porastov. V roku 2009 sumu 24 000 tis. Sk tvorí:

- príjem z lesných pozemkov a porastov za rok 2009 20 000 tis. Sk
- príjem z prenájmu pozemkov na dočasné parkovanie 3 000 tis. Sk
- príjem z ostatných nájomných zmlúv za pozemky 1 000 tis. Sk

Príjem z prenájmu budov, priestorov a objektov je príjmom za nebytové priestory, ktoré mesto prenajíma. Podľa nájomných zmlúv a reálnosti ich úhrad je rozpočtovaný príjem v sume 10 000 tis. Sk. Na príjem z nájomného nadväzujú príjmy za vodné a stočné v sume 800 tis. Sk a

príjem za energie v týchto priestoroch v sume 3 800 tis. Sk. Zníženie príjmy z prenájmu za nebytové priestory ovplyvnil predaj budovy bývalého Domu služieb.

Príjem z prenájmu bytov v sume 4 400 tis. Sk, príjem za vodné a stočné bytov v sume 2 200 tis. Sk, za dodávku energií bytom v sume 6 300 tis. Sk a za ostatné služby v sume 560 tis. Sk, čo spolu predstavuje 13 460 tis. Sk. Je to rozpočtovaný príjem za byty, ktoré sú vo vlastníctve mesta. Predpis nájomného a energií voči nájomcom bytov je vyšší, ale v tejto oblasti je veľmi zlá finančná disciplína zo strany nájomcov. V tomto roku sú výdavky rozpočtované v sume 14 210 tis. Sk a príjmy v sume 13 460 tis. Sk.

Príjem za prenájom majetku tepelného hospodárstva je v dvoch zložkách a to príjem vytvorený odpismi prenajatého majetku, ktorý sa v plnej výške použije na obstaranie a zhodnotenie tohto majetku a pre rok 2009 je rozpočtovaná suma 16 351 tis. Sk a samotný nájom, ktorý je pre rok 2009 v sume 7 000 tis. Sk.

Príjem zo správnych poplatkov tvoria správne poplatky uhrádzané mestu za vydávanie rozhodnutí v správnom konaní. Správne poplatky v sume 6 000 tis. Sk, vrátane poplatkov prenesených kompetencií, rozpočtujeme takto:

- matrika	750 tis. Sk
- stavebný úrad	400 tis. Sk
- zvláštne užívanie miestnych komunikácií	200 tis. Sk
- výherné prístroje	4 500 tis. Sk
- ostatné správne poplatky	150 tis. Sk

Ostatné položky sú rozpočtované na základe skutočného vývoja týchto príjmov v predchádzajúcom roku. Nedaňové príjmy tvoria necelých 17 % z vlastných príjmov.

Predaj majetku

Príjem v tejto skupine je kapitálovým príjmom, čiže nemôže byť použitý na bežné výdavky. Pre rok 2009 je v príjme z predaja bytov rozpočtovaná suma 50 000 tis. Sk za odpredaj budovy bývalého Domu služieb. Príjem z predaja pozemkov vo výške 1 000 tis. Sk a príjem z predaja bytov tiež vo výške 1 000 tis. Sk.

Úroky z vkladov

Úroky z vkladov v sume 550 tis. Sk vyjadrujú príjem zo všetkých účtov mesta a termínovaných vkladov. Ich príjem je ovplyvnený úrokovou sadzbou na vkladoch a voľnými zdrojmi.

Týmito príjmami sú uzatvorené vlastné príjmy.

Bežné transfery a granty

Táto oblasť príjmov sa výrazne nezmenila oproti minulému roku, keďže v nej ostali príjmy za prenesené kompetencie a účelové dotácie.

Prenesenými kompetenciami sú:

- matričná činnosť,
- výchovno-vzdelávacia činnosť základných škôl,
- činnosť stavebného úradu,
- činnosť školského úradu,
- činnosť štátneho fondu rozvoja bývania,

- činnosť na úseku životného prostredia (ochrany prírody a krajiny, štátnej vodnej správy, ochrany pred povodňami, ochrany ovzdušia),
- činnosť na úseku registrácie obyvateľov.

Na činnosť jednotlivých kompetencií mesto dostáva finančné prostriedky z príslušných ministerstiev, najviac z ministerstva školstva prostredníctvom Krajského školského úradu.

Na činnosť sociálneho zariadenia Domov dôchodcov mesto dostáva finančné prostriedky z ministerstva financií, z kapitoly všeobecná pokladničná správa.

Ostatné dávky sociálnej pomoci, ktoré vyplácame v školstve (stravovanie detí v hmotnej núdzi, prídavky na deti, školské pomôcky, motivačný príspevok) sú rozpočtované na úrovni minulého roka, ale ich výška je závislá od reálneho nároku.

V rámci aktivít Európskeho sociálneho fondu mesto rozpočtuje v ročnom objeme 740 tis. Sk na aktivačnú činnosť – podpora udržiavania pracovných návykov uchádzačov o zamestnanie.

V rámci Fondu sociálneho rozvoja mesto rozpočtuje 1 650 tis. Sk na Program SOVA – terénna sociálna práca.

Kapitálové transfery

V tejto skupine sú príjmy z transferov a dotácií na kapitálové výdavky, ktoré sú účelovo určené:

- nenávratný príspevok na rekonštrukciu ZŠ Nad Medzou	45 125 tis. Sk,
- 2x8 b.j. bytový dom Vilčurňa	5 400 tis. Sk
- technická vybavenosť	1 376 tis. Sk

Príjmy rozpočtových organizácií tvoria:

Príjmy rozpočtových organizácií v školstve

Príjem rozpočtových organizácií v školstve v sume 10 396 tis. Sk tvorí príjem z prenesených kompetencií v sume 1 540 tis. Sk a príjem v školstve z originálnych kompetencií v sume 8 856 tis. Sk.

Príjmy rozpočtovej organizácie v sociálnej oblasti

Príjem rozpočtovej organizácie Domov dôchodcov v sume 17 245 tis. Sk tvorí príjem z dvoch zariadení sociálnych služieb vrátane zrekonštruovaných priestorov a príjem za vykonávanie opatrovateľskej služby.

Touto skupinou sú uzatvorené bežné a kapitálové príjmy mesta na rok 2009.

Príjem z finančných operácií

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu, ale nepatria do bežných a kapitálových príjmov. Vyjadrujú zdroje, ktoré sú na peňažných fondoch mesta a môžu byť použité na financovanie bežného roka, alebo sú to zdroje z úverov, o ktoré sa mesto uchádza v bežnom roku.

V predložennom návrhu je uvažované s prevodom nevyčerpaných prostriedkov poskytnutých zo ŠR na rekonštrukciu Zimného štadióna a detských ihrísk.

VÝDAVKY

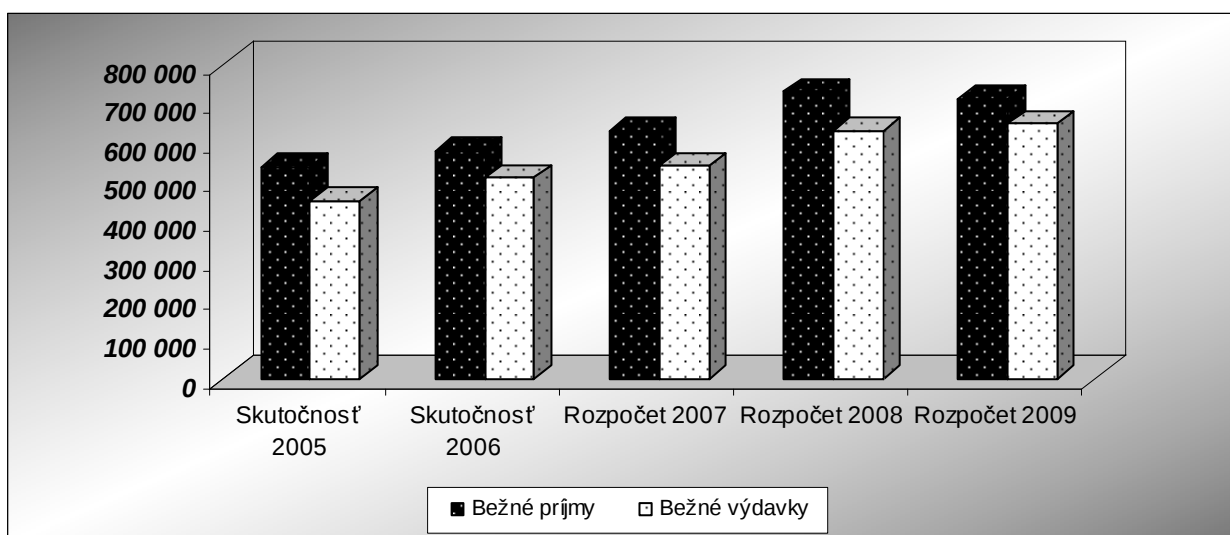
V rozpočtovom procese prípravy rozpočtu na rok 2009 sa sústreďovali všetky požiadavky, ktoré spracovali jednotliví vedúci útvaru, odborov a oddelení MsÚ, riaditelia príspevkových a rozpočtových organizácií.

Podľa predloženého návrhu sú celkové výdavky na rok 2009 rozpočtované v sume **847 080 tis. Sk** v členení:

- bežné výdavky 650 166 tis. Sk (21 581 557 €)
- kapitálové výdavky 190 399 tis. Sk (6 320 089 €)
- výdavky z finančných operácií 6 515 tis. Sk (216 258 €)

Z bežných výdavkov predstavujú výdavky rozpočtových organizácií sumu 356 545 tis. Sk, čo v percentuálnom vyjadrení je 42,1 %.

Vývoj bežných príjmov k bežným výdavkom je uvedený v nasledujúcom grafe a vývoj ukazuje, že bežné výdavky rastú úmerne k rastu bežných príjmov.

Po prerokovaní požiadaviek rozpočtu boli spoločne navrhnuté programy, v ktorých sú rozdelené všetky výdavky rozpočtu mesta.

V Spišskej Novej Vsi, 2. 12. 2008

Spracovala: Ing. Helena Macalová, vedúca finančného oddelenia